

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ОСНОВ АНГЛОМОВНОЇ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

PREPARATION OF THE PROSPECTIVE EDUCATORS FOR FORMING THE FOUNDATIONS OF ENGLISH LINGUISTIC AND SOCIOCULTURAL COMPETENCE IN PRESCHOOL CHILDREN

У статті розглядається проблема підготовки майбутніх вихователів до формування основ англomовної лінгвосоціокультурної компетентності у дітей дошкільного віку. Зважаючи на прийнятий Закон «Про застосування англійської мови в Україні», який передбачає обов'язкове вивчення англійської мови у закладах дошкільної освіти у державі, особливу увагу автори приділяють питанню оптимізації професійно-методичної підготовки майбутніх вихователів з правом викладання англійської мови під час реалізації їх професійного навчання у вищих навчальних закладах. На основі аналізу теоретичних напрацювань у сфері професійного навчання майбутніх вчителів автори визначають практичні шляхи формування професійно-методичних знань та вмінь здобувачів в контексті організації освітньої діяльності з формування основ англomовної лінгвосоціокультурної компетентності у дітей дошкільного віку під час реалізації навчання англійської мови у закладах дошкільної освіти. Представлено компонентний склад лінгвосоціокультурної компетентності, визначено аспекти, які потребують розвитку на заняттях з англійської мови. Конкретизовано шляхи та засоби, які дозволяють цілеспрямовано формувати професійно-методичні вміння майбутніх педагогів у досліджуваній сфері. Розроблено завдання, які орієнтовано на розвиток умінь здобувачів ефективно планувати, реалізовувати та інтегрувати розвиток лінгвосоціокультурної складової іноземної комунікативної компетентності у дітей дошкільного віку у методичний контекст занять з англійської мови. Виокремлено різні автентичні матеріали: вірші, пісні, ігри завдяки яким можуть бути розвинені основи лінгвосоціокультурної компетентності у дошкільників, представлено опорний алгоритм роботи для вихователя з автентичними матеріалами. Результати дослідження можуть бути корисними для науковців, методистів, які займаються питаннями підготовки вихователів до реалізації освітньої діяльності з навчання дошкільників англійської мови.

Ключові слова: лінгвосоціокультурна компетентність, майбутні вихователі, діти

дошкільного віку, англійська мова, методична підготовка, професійно-методичні вміння.

The article deals with the problem of training prospective educators to form the foundations of English linguistic and sociocultural competence in preschool children. Taking into account the adopted Law on the Use of English in Ukraine, which provides the compulsory study of English in preschool education institutions in the country, the authors pay special attention to the issue of optimising the professional and methodological training of prospective educators with the right to teach English in the course of their professional training in higher educational institutions. Based on the analysis of theoretical contributions in the field of professional training of prospective teachers, the authors identify practical ways of forming professional and methodological knowledge and skills of applicants in the context of organising educational activities to form the foundations of English linguistic and sociocultural competence in preschool children in the process of English language teaching in preschool educational institutions. The article presents the components of linguistic and sociocultural competence and identifies the aspects that need to be developed in English language classes. The ways and means of the formation of professional and methodological skills of prospective educators in the studied area are specified. Tasks have been elaborated that focus on the formation of students' skills to effectively plan, implement and integrate the development of the linguistic and sociocultural component of foreign language communicative competence in preschool children into the methodological context of English classes. Various authentic materials, such as poems, songs, games, which can help to develop the foundations of linguistic and sociocultural competence in preschool children, are highlighted, and a basic algorithm for a teacher to work with authentic materials is presented. The results of the study can be useful for scientists, methodologists who are engaged in the preparation of teachers for the implementation of educational activities for teaching English to preschoolers.

Key words: linguistic and sociocultural competence, prospective educators, preschool children, English, methodological training, professional and methodological skills.

УДК 378:37.011.3:316.61
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/84.1.16>

Гуманкова О.С.,
канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови
з методиками викладання в дошкільній
та початковій освіті
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Згідно статті 8 закону України «Про застосування англійської мови в Україні» «держава сприяє громадянам України у вивченні, підвищенні рівня володіння англійською мовою шляхом: 1) забезпечення застосування англійської мови в освітньому процесі для дітей раннього, молодшого дошкільного та середнього дошкільного віку в закладах дошкільної освіти; 2) забезпечення обов'язкового

вивчення англійської мови дітьми старшого дошкільного віку в закладах дошкільної освіти» [1]. Зазначене актуалізує проблему якісного покращення рівня професійно-методичної підготовки вихователів з правом викладання англійської мови у вищих навчальних закладах (ВНЗ) держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема професійно-методичної підготовки майбутніх вчителів іноземних мов широко представлена

у наукових дослідженнях вітчизняних та зарубіжних науковців: О.Бігич, Н.Бориско, Л. Калініної, Л. Морської, О.Мисечко, С.Ніколаєвої, В.Черниш, М. Веліса (M.Wallace), Дж. Річардса (J. Richards), Д. Нунана (D. Nunan) та інших. Особливої уваги проблема підготовки майбутніх вихователів до організації освітньої діяльності з навчання дошкільників іноземної мови набула у наукових доробках: С. Будака, Т. Марчій-Дмитраш, Н. Трофаїли, Т.Шкваріної, В. Мерфі (V.Murphy), М. Івенгелу (M. Evengelou), Дж. Рокіта-Ясков (J. Rokita-Jaskov) та інших. Важливі аспекти підготовки майбутніх педагогів до розвитку лінгвосоціокультурної компетентності в учнів розкрито в дослідженнях: О.Коломіної, В.Калініна, Н. Чаплінської та інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Не зважаючи на велику кількість досліджень в контексті реалізації професійно-методичної підготовки майбутніх учителів іноземних мов в цілому та вихователів з правом викладання іноземної мови зокрема, проблемним залишається питання розробки ефективних шляхів формування професійно-методичних знань та вмінь майбутніх фахівців у сфері дошкільної освіти необхідних для ефективного розвитку основ англомовної лінгвосоціокультурної компетентності у дітей дошкільного віку.

Мета статті – визначення практичних шляхів формування професійно-методичних знань та вмінь майбутніх вихователів, які дозволять їм методично-коректно формувати основи англомовної лінгвосоціокультурної компетентності у дітей дошкільного віку під час організації освітньої діяльності з навчання англійської мови у закладах дошкільної освіти (ЗДО).

Виклад основного матеріалу. У державних документах, які віддзеркалюють вимоги щодо організації освітньої діяльності з навчання дошкільників іноземної мови, таких як Базовий компонент дошкільної освіти [2], програмах розвитку дітей дошкільного віку «Дитина»[3] та «Я у світі» [4] визначено практичну мету організації освітньої діяльності з навчання англійської мови дітей дошкільного віку – формування у них іншомовної комунікативної компетентності (ІКК). Загальновідомим є той факт, що зазначена компетентність є багатокомпонентною за своєю структурою. Невід'ємною та вагомою складовою ІКК є лінгвосоціокультурна компетентність, яка визначається як «здатність і готовність особистості до іншомовного міжкультурного спілкування» [5, с 425]. У дослідженнях науковців [5; 6; 7; 8; 9], зазначається, що формування лінгвосоціокультурної компетентності (ЛСК) має здійснюватися інтегровано з іншими складовими ІКК, однак не існує чітких вимог щодо розвитку зазначеної компетентності, відсутній чіткий опис рівнів володіння ЛСК, а діючі

програми віддзеркалюють точки зору окремих дослідників у цій сфері. Зазначене стає причиною труднощів для вчителів ІМ, в тому числі і для вчителів раннього етапу. Проблемним є визначення змісту формування лінгвосоціокультурної складової ІКК у дітей дошкільного віку, практичних шляхів інтеграції розвитку ЛСК в методичні етапи формування інших складових ІКК у дошкільників. Відтак, важливості набуває цілеспрямоване формування та розвиток професійно-методичних знань та вмінь майбутніх вихователів в контексті розвитку основ англомовної ЛСК у дітей дошкільного віку під час організації їх професійного навчання у ВНЗ.

З метою оптимізації професійно-методичної підготовки майбутніх вихователів до формування ЛСК у дітей дошкільного віку, в тематику відповідної освітньої компоненти «Методика формування іншомовної компетентності в дітей дошкільного віку», яка викладається здобувачам другого магістерського рівня Житомирського державного університету імені Івана Франка включено окрему тему: «Розвиток основ англомовної лінгвосоціокультурної компетентності у дошкільників на заняттях з іноземної мови в ЗДО».

З теоретичним матеріалом по темі здобувачі ознайомлюються під час лекційного заняття, що створює фундамент для подальшого розвитку професійно-методичних знань та вмінь майбутніх педагогів. Своєю чергою, саме практичні заняття дозволяють закріпити, поглибити ресурсний фонд знань здобувачів по проблемі формування основ англомовної ЛСК у дітей дошкільного віку, цілеспрямовано формувати всі групи професійно-методичних вмінь, необхідних для розвитку зазначеної компетентності під час здійснення освітньої роботи з формування основ ЛСК у дітей під час організації їх іншомовного навчання у ЗДО.

Представимо зразок плану практичного заняття як ілюстрації практичних шляхів розвитку методичної компетентності вихователів у сфері формування основ англомовної ЛСК у дітей дошкільного віку.

Практичне заняття по темі: Розвиток основ англомовної лінгвосоціокультурної компетентності у дошкільників на заняттях з іноземної мови в ЗДО.

Мета. Продовжити формувати обізнаність здобувачів з ключовими аспектами процесу формування основ англомовної лінгвосоціокультурної компетентності (ЛСК) у дошкільників; навчити конкретизувати аспекти, які потребують найбільшої уваги у ЗДО; навчити здобувачів реалізовувати розвиток ЛСК дошкільників в процесі навчання лексики англійської мови та в процесі навчання англомовного говоріння.

Професійна спрямованість: сформувати професійно-методичні вміння здобувачів розвитку у дошкільників основ англомовної лінгвосоціокультурної компетентності

Опорні поняття: лінгвосоціокультурна компетентність (ЛСК); соціолінгвістична компетентність; соціокультурна компетентність, соціальна компетентність, етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності, лексичні одиниці із національно-культурною семантикою, слова-реалії, фонова, безеквівалентна лексика, сталі вирази, кліше, лінгвістичні маркери, інтеграція, маркери соціальних стосунків, культурно-специфічні правила та норми спілкування, стандартизовані моделі поведінки, паравербальні та невербальні засоби спілкування, автентичні матеріали, автентичні вірші, автентичні пісні, англомовний дитячий фольклор, автентичні ігри, автентичні відеоматеріали.

План

1. Лінгвосоціокультурна компетентність, як невід'ємна складова іншомовної комунікативної компетентності.

2. Компоненти лінгвосоціокультурної компетентності, які підлягають розвитку в ЗДО.

3. Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності в процесі інтегрованого формування ЛСК дошкільників та основ англомовної лексичної компетентності, основ англомовної компетентності у говорінні.

4. Засоби формування основ англомовної лінгвосоціокультурної компетентності у дітей дошкільного віку. Етапи роботи з автентичними матеріалами для розвитку ЛСК у дошкільників.

Завдання для виконання

1. Опрацюйте конспект лекцій, методичні джерела.

2. Підготуйтеся до обговорення питань, винесених у план практичного заняття.

3. Проаналізуйте вимоги програм та визначте компоненти лінгвосоціокультурної компетентності (ЛСК), які підлягають розвитку в ЗДО.

4. Проаналізуйте методичні джерела та виберіть зразки: безеквівалентної лексики, фонової лексики, слів-реалій, сталих виразів, фраз-кліше, які становлять фонд лінгвосоціокультурних знань дошкільників, відповідно до різних тем, передбачених для вивчення в ЗДО.

5. Проаналізуйте зразки фрагментів занять та визначте а) ЛСК матеріал, який вивчається; б) вид коментаря, який використовує вихователь; в) етапи та ігрові вправи, які дозволили інтегрувати розвиток ЛСК в хід занять англійської мови дошкільників.

6. Змодельуйте та програйте для студентів групи фрагмент заняття з розвитку ЛСК у дошкільників в процесі навчання лексики англійської мови/говоріння англійською мовою.

7. Змодельуйте фрагмент заняття з вивчення з дошкільниками автентичного матеріалу на власний вибір (вірша, пісні, римівки, мікродіалога) на занятті англійської мови в ЗДО (Скористайтесь пропонованим алгоритмом).

Зразок для аналізу (До завдання 5).

Тематичний цикл занять по темі "Toys. Birthday"

Заняття № 1(2 тиждень вивчення теми).

Мета: введення автентичної пісні "Happy Birthday to You".

Вправа 1, спрямована на активізацію життєвого досвіду дітей у конкретній життєвій ситуації.

Завдання: Look at the picture and say what the situation is?

Хід виконання: Дітям пропонується малюнок, на якому зображено святкування Дня народження. Вони мають назвати свято.

Контроль: фронтальний.

Вправа 2, спрямована на активізацію мовного досвіду дошкільників. Діти знають вже назви іграшок англійською мовою, оскільки це вже другий тиждень роботи над темою.

Завдання: Look and name the toys.

Хід виконання: Вихователь з подарункової коробки дістає різні іграшки. Діти називають їх англійською мовою.

Контроль: фронтальний.

Далі вихователь пропонує перегляд відео з піснею "Happy Birthday to You" та пропонує завдання на перевірку розуміння загального змісту пісні.

Вправа 3, спрямована на перевірку розуміння загального змісту автентичної пісні. Дітям пропонується кілька малюнків із зображеннями різних свят.

Завдання: Children, listen to the song and choose the right picture.

Хід виконання: Діти прослуховують пісню та обрають малюнок, який відповідає змісту пісні.

Контроль: фронтальний.

Далі дітям пропонується наступний коментар: «Діти, це пісенька-привітання з Днем народження. Як вас вітають з Днем народження батьки? Як вас вітають друзі? А ось, так вітають дітей з Днем народження у Великій Британії: "Happy birthday to you. May all your dreams come true". З Днем народження тебе! Нехай збуваються всі твої мрії. "Many happy returns of the day". Всього найкращого.

Вправа 4, спрямована на рецептивне опрацювання соціокультурного матеріалу.

Завдання: Listen to the song and clap your hands when you hear the birthday wishes.

Хід виконання: діти слухають пісню та плескають в долоні, коли чують вітання з Днем народження.

Контроль: фронтальний.

Вправа 5, спрямована на репродуктивне опрацювання соціокультурного матеріалу, який міститься в пісні.

Завдання: Listen and sing together with the singer.

Хід виконання: Діти співають пісню за записом.

Контроль: фронтальний.

Заняття № 2 та № 3 підциклу

Педагог продовжує розучувати з дітьми вітальну пісню.

Вправа 6, спрямована на репродуктивне опрацювання соціокультурного матеріалу.

Завдання: Sing the song changing your voice.

Хід виконання: Діти співають пісню змінюючи висоту голосу.

Контроль: фронтальний.

Вправа 7, спрямована на репродуктивне опрацювання соціокультурного матеріалу.

Завдання: Sing the song and add the wishes.

Хід виконання: Діти співають пісню та додають вітання.

Example: Happy birthday to you! Many happy returns to you on your birthday. May all your dreams come true

Контроль: фронтальний.

Заняття № 4 підциклу

Вправа 8, спрямована на продуктивне опрацювання соціокультурного матеріалу.

Завдання: Congratulate your English friend on his birthday. Role -play the situation.

Хід виконання: Діти програватимуть ситуацію, вітаючи з Днем народження британського друга, даруючи подарунки-іграшки.

Контроль: фронтальний.

Алгоритм роботи вихователя в контексті формування основ ЛСК дошкільників з використанням автентичних матеріалів (До завдання 7).

1 етап:

Підготовка вихователя до роботи: відбір автентичного матеріалу, визначення його відповідності темі, віковим особливостям дошкільників, наявності ЛСК матеріалу, який підлягає вивченню, відповідності рівню іншомовного розвитку дітей. Визначення послідовності ігрових завдань. Відбір засобів навчання

2 етап:

Підготовка дітей до сприйняття автентичного матеріалу. Активізація життєвого/мовного досвіду дітей в певній ситуації та темі. Зразки інструкцій до вправ, які мають бути запропоновані в ігровому контексті: Look and guess; Look and predict; Look and name; Look and answer; Think and say; Choose and say.

3 етап:

Ознайомлення дітей з автентичним матеріалом. Організація прослуховування/перегляду дітьми автентичного матеріалу (демонстрація наочності та, у разі потреби, порядковий переклад матеріалу). Виконання дітьми завдань, спрямованих на підтвердження розуміння ними загального змісту автентичного матеріалу (вибір/розташування малюнків, відповіді на елементарні запитання тощо). Зразки інструкцій до вправ, які мають бути запропоновані в ігровому контексті: Listen/Watch and answer the questions; Listen/Watch and choose the right picture; Listen/Watch and put the pictures in the right order; Listen/Watch and mime; Listen and point to; Listen and find; Listen and draw.

4 етап:

Акцентування уваги дітей на ЛСК матеріалі, який підлягає вивченню. Послідовна реалізація етапів формування ЛСК (ознайомлення з ЛСК інформацією з використанням заздалегідь підготовленого коментаря; організація рецептивного, репродуктивного опрацювання ЛСК інформації на матеріалі автентичного тексту; надання можливості продуктивного використання ЛСК матеріалу у відповідній ситуації міжкультурного спілкування).

Зразки інструкцій до рецептивних вправ, які мають бути запропоновані в ігровому контексті: Listen and mime; Listen and show the picture; Listen and say; Listen and point to; Listen and clap your hands (snap your fingers); Yes, No game.

Зразки інструкцій до репродуктивних вправ, які мають бути запропоновані в ігровому контексті: Repeat like echo; Repeat the lines; Repeat in chain; Repeat in chorus; Repeat changing your voice; Repeat and mime; Repeat and show the picture; Sing out the words (lines); Sing/Say together with...

Зразки інструкцій до продуктивних вправ, які мають бути запропоновані в ігровому контексті: Role play. Dramatize. Greet with holiday. Write a sound letter to your friend from Great Britain

Поточні контрольні запитання

1. Що означають поняття «лінгвосоціокультурна компетентність», «соціолінгвістична компетентність», «соціокультурна компетентність», «соціальна компетентність»?

2. Яка мета формування основ англomовної лінгвосоціокультурної компетентності у дітей дошкільного віку згідно програмних вимог?

3. Якими складовими ЛСК, мають оволодіти діти під час вивчення англійської мови в ЗДО?

4. Які етапи формування ЛСК та відповідні їм вправи?

5. Які критерії відбору лексичних одиниць для інтегрованого формування ЛСК у ЗДО та які види коментарів використовуються для формування ЛСК дошкільників?

6. Яким чином відбувається інтеграція етапів формування ЛСК в етапи розвитку основ англomовної лексичної компетентності дошкільників?

7. Які аспекти соціолінгвістичної та соціальної компетентностей підлягають розвитку в процесі навчання дошкільників говоріння англійською мовою?

8. Які критерії відбору ЛСК матеріалів для використання у навчанні дошкільників говоріння англійською мовою?

9. Які етапи інтеграції ЛСК матеріалу в етапи формування компетентності у діалогічному мовленні дошкільників?

10. Які автентичні матеріали можна використати в процесі формування ЛСК у дошкільників? Які критерії відбору таких матеріалів?

11. Які етапи роботи з автентичними матеріалами на заняттях англійської мови в ЗДО?

Поточні контрольні завдання

1. Запропонуйте вирішення методичних задач.

Методичні задачі:

1. Визначте ЛСК інформацію та матеріали які підлягають опрацюванню з дошкільниками під час роботи з темою "Let's get acquainted". Аргументуйте свій вибір.

2. Уявіть, що вам слід пояснити дошкільникам як відбувається святкування Пасхи в англomовних країнах, оберіть вид лінгвосоціокультурного коментаря який ви використаєте в даному випадку? Конкретизуйте матеріали які ви можете використати з метою розвитку ЛСК у дошкільників в межах зазначеної теми?

3. Ознайомтесь з автентичним віршем та визначте який саме ЛСК матеріал та до якої теми завдяки йому може бути введено, запропонуйте відповідний лінгвосоціокультурний коментар.

"Jack in the box"

Jack in the box

Sits so still.

Won't you come out?

Yes, I will! Pop!

4. Визначте цінність пропонованої автентичної пісні в контексті формування основ ЛСК дошкільників та запропонуйте ігрові завдання для її опрацювання з дітьми.

Finger Family Lyrics

Daddy Finger, Daddy, Daddy Finger where are you, you?

Yoo-hoo!

Here I am. Here I am, right in front of you, you.

Boo!

Mommy Finger, Mommy, Mommy Finger where are you, you?

Yoo-hoo!

Here I am. Here I am, right in front of you, you.

Boo!

Sister Finger, Sister, Sister Finger where are you, you?

Yoo-hoo!

Here I am. Here I am, right in front of you, you.

Boo!

Brother Finger, Brother, Brother Finger where are you, you?

Yoo-hoo!

Here I am. Here I am, right in front of you, you.

Boo!

Baby Finger, Baby, Baby Finger where are you, you?

Yoo-hoo!

Here I am. Here I am, right in front of you, you.

Boo!

5. Уявіть, що ви плануєте використати автентичну пісню "What is your name?" з метою розвитку ЛСК у дошкільників. Визначте послідовність своїх дій, запропонуйте відповідні лінгвосоціокультурні коментарі в контексті а) роз'яснення дітям відмінностей між іменами дітей в англomовних країнах та в Україні; б) правил поведінки при знайомстві прийнятих в англomовних країнах.

What is your name?

Hello, hello. What's your name?

Hello, hello. What's your name?

My name is Jeremy .

Nice to meet you Jeremy.

Nice to meet you, too.

Hello, hello. What's your name?

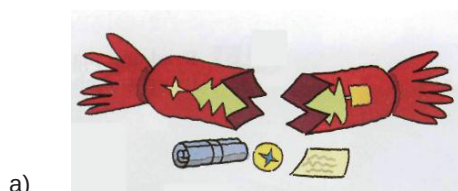
Hello, hello. What's your name?

My name is Glenda.

Nice to meet you Glenda.

Nice to meet you, too.

6. Запропонуйте ЛСК коментарі та ігрові завдання для розвитку ЛСК дошкільників на основі використання запропонованих серій малюнківмалюнків (мал. 1).

Мал. 1

7. Ознайомтеся з автентичними іграми та запропонуйте варіанти їх використання під час вивчення різних тем з дошкільниками.

А) Гра «Bingo». Вчитель роздає кожній дитині картку та червоні кружечки. Потім з коробки витягує іграшку/малюнок і називає її на англійській мові. Якщо в дитини є ця іграшка/малюнок на картці, вона ставить червоний кружечок на неї. Коли всі іграшки/малюнки будуть закриті червоними кружечками, дитина викрикує слово «Bingo», це означає, що вона перемогла.

Б) Гра «I spy with my little eye». Гра, в якій один гравець загадує якийсь предмет, який він бачить, та говорить: «I spy with my little eye ...» та описує його, а гравці повинні відгадати. Є варіації, коли всі шукають якомога більше предметів якось кольору, чи призначення тощо. Можна також використати роздруківки з тематичними малюнками.

2. Виконайте тест.

Тест

1. Лінгвосоціокультурна компетентність це –

а) здатність і готовність особистості до іншомовного міжкультурного спілкування

б) здатність до спілкування іноземною мовою

в) вміння спілкуватись з носіями мови в умовах реального життя

г) здатність вибирати і використовувати мовні та мовленнєві засоби іншомовного спілкування відповідно до контексту спілкування

д) здатність використовувати мовні засоби з національно-культурною семантикою

2. Соціолінгвістична компетентність-це здатність особистості:

а) вибирати, використовувати і розуміти мовні та мовленнєві засоби іншомовного спілкування з національно-культурною семантикою відповідно до контексту, ситуації та стилю спілкування

б) набувати різноманітних культурологічних, лінгвокраїнознавчих, соціокультурних і міжкультурних знань і користуватися ними для досягнення своїх цілей в іншомовному спілкуванні.

в) вступати в комунікативні стосунки з представниками інших країн у певних ситуаціях

г) спілкуватись іноземною мовою

д) використовувати іноземну мову як засіб спілкування

3. Соціокультурна компетентність це – здатність особистості:

а) вибирати, використовувати і розуміти мовні та мовленнєві засоби іншомовного спілкування з національно-культурною семантикою відповідно до контексту, ситуації та стилю спілкування

б) набувати різноманітних культурологічних, лінгвокраїнознавчих, соціокультурних і міжкультурних знань і користуватися ними для досягнення своїх цілей в іншомовному спілкуванні.

в) вступати в комунікативні стосунки з представниками інших країн у певних ситуаціях

г) спілкуватись іноземною мовою

д) використовувати іноземну мову як засіб спілкування

4. Соціальна компетентність це – здатність особистості:

а) вибирати, використовувати і розуміти мовні та мовленнєві засоби іншомовного спілкування з національно-культурною семантикою відповідно до контексту, ситуації та стилю спілкування

б) набувати різноманітних культурологічних, лінгвокраїнознавчих, соціокультурних і міжкультурних знань і користуватися ними для досягнення своїх цілей в іншомовному спілкуванні.

в) вступати в комунікативні стосунки з представниками інших країн у певних ситуаціях

г) спілкуватись іноземною мовою

д) використовувати іноземну мову як засіб спілкування

5. Зміст формування основ лінгвосоціокультурної компетентності в ЗДО включає:

а) ознайомлення із суспільно-політичними реаліями, державною символікою англomовних країн

б) ознайомлення із текстами країнознавчого характеру

в) ознайомлення з лінгвокраїнознавчими словниками

г) ознайомлення із іменами англomовних одолітків, казкових персонажів, домашніх тварин, іграшок, назвами дитячих ігор, автентичними віршами, творами дитячого фольклору, святами, які відмічають в англomовних країнах

д) ознайомлення з іншомовною культурою

6. Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності (ЛСК) є наступні:

а) етапи введення та тренування

б) етапи пояснення та вживання в комунікативних ситуаціях

в) етапи коментування та тренування

г) етапи тренування та коментування

д) етапи введення, тренування та використання у комунікативних ситуаціях

7. Лінгвосоціокультурна компетентність в ЗДО формується:

а) інтегровано з розвитком мовних компетентностей

б) інтегровано з розвитком мовленнєвих компетентностей

в) інтегровано з розвитком мовних, мовленнєвих компетентностей

г) інтегровано з розвитком лексичної компетентності

д) інтегровано з розвитком компетентності у читанні

8. До реалій-антропонімів належать:

а) назви іграшок, тварин, дитячих ігор, їжі, напоїв, свят

б) персонажі казок, творів для дітей, мультфільмів

в) назви міст, країн, річок, морів, вулиць

г) імена дорослих, дітей, прізвища

д) жести, що супроводжують привітання, прощання, лічбу на пальцях

9. До етнографічних реалій, які підлягають вивченню в ЗДО належать:

а) назви іграшок, тварин, дитячих ігор, їжі, напоїв, свят

б) персонажі казок, творів для дітей, мультфільмів

в) назви міст, країн, річок, морів, вулиць

г) імена дорослих, дітей, прізвища

д) жести, що супроводжують привітання, прощання, лічбу на пальцях

10. До реалій культури й освіти, які підлягають вивченню в ДНЗ належать:

а) назви іграшок, тварин, дитячих ігор, їжі, напоїв, свят

б) персонажі казок, творів для дітей, мультфільмів

в) назви міст, країн, річок, морів, вулиць

г) імена дорослих, дітей, прізвища

д) жести, що супроводжують привітання, прощання, лічбу на пальцях

Ключі: 1-а, 2-а, 3-б, 4-в, 5-г, 6-д, 7-в, 8-г, 9-а, 10-б.

Завдання для самостійної роботи

1. У методичному портфоліо формалізуйте компонентний склад англомовної лінгвосоціокультурної компетентності.

2. Укладіть у методичному портфоліо таблицю, яка відбиває зміст формування ЛСК, відповідно до програмних тем, додайте автентичні матеріали до кожної теми.

3. У методичному портфоліо створіть схему інтеграції етапів розвитку ЛСК в етапи формування англомовної лексичної компетентності/компетентності у діалогічному мовленні у дошкільників.

4. У методичному портфоліо розробіть покрокову рекомендацію для вихователя в контексті організації цілеспрямованої методичної роботи з розвитку основ ЛСК дошкільників.

5. У методичному портфоліо представте каталог автентичних матеріалів для формування ЛСК дошкільників.

6. У методичному портфоліо представте хот-лист сайтів, які містять відеоматеріали, що можуть бути використані для формування ЛСК дошкільників.

7. У методичному портфоліо продовжить ведення термінологічного словника, надайте визначення понять: лінгвосоціокультурна компетентність; соціолінгвістична компетентність; соціокультурна компетентність; лексичні одиниці із національно-культурною семантикою; слова-реалії; фонова, безеквівалентна лексика; сталі

вирази; кліше; лінгвістичні маркери; маркери соціальних стосунків; культурно-специфічні правила та норми спілкування; стандартизовані моделі поведінки; паравербальні та невербальні засоби спілкування; англомовний дитячий фольклор.

Висновки. Таким чином, пропонується послідовність завдань сприяє формуванню та закріпленню ресурсних знань здобувачів щодо проблеми формування основ ЛСК у дітей дошкільного віку, дозволяє сформувати професійно – методичні вміння майбутніх вихователів в аспектах планування, реалізації та інтеграції формування зазначеної компетентності під час організації освітньої діяльності з навчання дошкільників англійської мови. Перспективами подальших досліджень є розробка методичних рекомендацій для вихователів, які здійснюють освітню іншомовну діяльність у ЗДО.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про застосування англійської мови в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-20> (дата звернення 05.06.2025).
2. Базовий компонент дошкільної освіти (МОН України). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення 05.06.2025).
3. Дитина Дитина: Освітня програма для дітей від 2 до 7 років (МОН України). URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/programi-rozvitku-ditey> (дата звернення 05.06.2025).
4. «Я у світі». Програма розвитку дитини від народження до шести років /Аксьонова О.П. та ін. ; наук. кер. Кононко О.Л. Київ : ТОВ «МЦФЕР–Україна», 2019. 458 с.
5. Методика навчання іноземних мов і культур: Теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів /Бігич О.Б. та ін. ; за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
6. Методика навчання англійської мови дітей дошкільного віку : навч. Посібник /Барбелко Н.С. Житомир : Вид-во ЖДУ І. Франка, 2009. 236 с.
7. Скребкова-Пабат М.А, Фінчук Г.В. Методика навчання іноземної мови у дошкільних навчальних закладах та початковій школі : навчально-методичний посібник. Львів : «Новий світ–2000», 2023. 200 с.
8. «Англійська мова для дітей дошкільного віку» Програма та методичні рекомендації /Кулікова І.А., Шкваріна Т.М.; за заг. ред. О.В. Низовської. 3-тє вид., зі змін. та доповн. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 48 с.
9. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник. К.: Ленвіт, 2005. 208с.
10. British Council. – URL: <http://learnenglishkids.britishcouncil.org/en/> (дата звернення 06.06.2025)
11. Wendy A. Scott, Lisbeth H. Ytreberg. Teaching English to Children. Longman Group UK Limited 2011. 320 p.